

په نجا نهنگی زگ زل و یهك دانه بابۆلهی چكۆله!

ح. س. سوران

soran909@hotmail.com

به درێژایی میژو، یهكك له شتگهلی زۆر پێویستی خهلك، مه بهستی ئابوری بوه. ته نانهت له كاتیكیشدا، كه مروف له ئەشكه و تدا ژیاوه، دۆزی ئابوری بۆ ئهوه، شتیکی زۆر گرنگ بوه، چون لهوه كاتهوه كه ههول مروف خولقاوه، به لای كه مه وه پێویستی به وه بوه، كه بۆ درێژه دان به ژیانی خۆی، ئاو و نان بخوا و له جیگه یه كدا بحاویته وه.

كه ره سه ی هه ره پێویست بۆ پێكهێنانی ئەم بار و دۆخه پێویسته، باری ئابوری بوه. جا، هه ره له بهر ئەمه، هیچ تۆفیری نیه، چ له كاتیكدا مروف هیشتا كه ره سه یه كی به ناوی پارهی نه بوه و بۆ هه لسه و پاندنی ژیا، شت و كه له و په لی گۆرپه وه وه، چ له كاتی ئیستادا، كه له عه سری ئابوری ئیلتیكترۆنیکیدا ده ژین، ئابوری هه ره گرنگ بوه و ئیستاش هه ره گرنگه و له داها توشدا هه ره گرنگ ده بی.

هه ره كه سیكیش بلی وانیه، وهك ئەمه وایه، كه بلی ”ئۆكسیژین بۆ ژیانی مروف گرنگ نیه.” ئابوری زانان، بۆ هه لسه و پاندنی چه رخی ئابوری مروف، تیئوریگه لی جۆر به جۆریان نووسیوه، ئاینه كان به توانای خۆیان ریگه كارگه لیان نیشان داوه و بیرمه ندان شتگه لی زۆر سه رنچرا كیشیان نووسیوه و وتوه، كه بۆ باس كر دنی ئه وه گشته شته، پێویستمان به سه دان و به لكه هه زاران كتیپ هه یه. به لام لی ره دا، به چه شنی سه مبولیك، به یه كك له وه ته به نرخه كانی شیخی سه عدی، هۆنهری زانای سه ده ی هه وه ته می كۆچی فارس زمان ئاماژه ده كه م، كه ده لی :

بر آن كد خدا زار باید گریست كه دخلش بود نوزده و خرج بیست !
كه مانا كه ی ئەمه یه : ”ده بی بۆ ئه وه كه سه ی، كه داها تی نۆزده یه و خه رجی بیسته، به گۆر شیوه ن بكه ی.”

جا ئیستا به داخه وه، له م مه لبه نه ی كه ئیمه لیی ده ژین، زوربه ی بنه ماله كان، ئەم كاره ساته به سه ریان ها توه - یانی : داها تیان له خه رجیان زۆر زیاده تره. له ژیا نی بنه ماله بی زوربه ی خه لكدا، نزیکه ی په نجا له ون و چه شن خه رچ هه یه، كه هه مویان له هه وه لی مانگه وه تا ئاخری مانگ، وهك نه نه نگ ده میان كر دوه ته وه، كه بابۆله (تیکه) ی داها تی مانگانه ی ئه وه بنه ماله یه هه ل لوشن - وهك نه نه نگی كر ی مال، خور د و خۆراک، سیپال، له شساغی، بیمه، سه فه ر، خویندن، ها توچۆ، ده رمان، كاره با، ئاو، گاز یا سووته مه نی، تیلفۆن، پیلانو و چل په نجا نه نه نگی دیکه، كه جاری وا هه یه، ته واوی بابۆله كه، ته نانهت

به شی تاقه نه نه نیگیا ن ناكا. تازه، نه نه نگی خه رچ له ولاوه بویستی، هه ژدیهای به رچ چی لی بکه یین ؟
به لام كوا بابۆله یه كی هه ره چكۆله، كه داها تی زۆر كه می مانگانه ی زوربه ی خه لكی ئەم مه لبه نه ده یه، به رگه ی په نجا نه نه نگی زگ زل، له نه ده هۆر و چلیسی مخاریجی مانگانه ی زوربه ی خه لكی هه ژار ده گری ؟

تیبینی کوردستان نیت:

ئهم نووسینه بېروبوچونی حاره نه كه بهت، كوردستان نیت له ناوهرۆكه كهی بهرپرسيار نيه.